

Збереженню потенціалу кредитування та посиленню кредитної активності банків в Україні сприяє розробка стратегії стимулювання економічного зростання. Необхідно звернути увагу саме на розвиток кредитування пріоритетних сфер економіки, національних проектів і програм, зменшити розмір проблемної заборгованості. У сучасних умовах нагальною є потреба розробки заходів для стимулювання кредитних та інвестиційних процесів у банківському секторі України.

Література

1. Кузнєцова Л.В. Роль банківського кредитування у фінансовому забезпеченні розвитку реального сектору економіки України. Економічний простір. 2008. №20/1.С. 107-115.
2. Жукова Н.К., Зражевська Н.В. Сучасний стан ринку банківських кредитів в Україні. Економічний часопис.ХХІ. 2011.№ 5-6.С. 54-57.
3. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.(дата звернення: 17.03.2020).
4. Сергєєва О.С., Тищенко М.О. Проблеми кредитної діяльності банківської системи України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 3(08). С. 317-321.

УДК 631:368.914.2

Рудик В.К., д.е.н, доцент, зав. кафедрою фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем,
Подільський державний аграрно-технічний університет
Бурденюк С.В., викладач економічних дисциплін,
Кам'янець-Подільський коледж харчових технологій НУХТ,

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Формування ефективної пенсійної системи в Україні має важливе значення для забезпечення добробуту українських пенсіонерів. Основними

чинниками зростаючого значення пенсійної системи в країні є, по-перше, необхідність виконання конституційних зобов'язань соціальної держави з визнанням накопиченого пенсійного боргу; по-друге. Необхідність реформування пенсійної системи на підставі страхових принципів; по – третє, виконання встановлених міжнародних норм та вимог з матеріального забезпечення пенсіонерів [1], які є обов'язковими умовами визнання країни в якості цивілізованої соціально-орієнтованої держави.

За дослідженнями міжнародних фінансових організацій, Україна належить до країн світу з найшвидшими темпами скорочення населення. Причому у найближчі десятиріччя скорочення населення відбуватиметься майже виключно за рахунок населення працездатного віку. За умови збереження поточних показників народжуваності, смертності та міграцій, ООН прогнозує зменшення чисельності населення України до 2050 р. на 28%, водночас частка осіб віком 60 років і старше зросте до 32%. Середній варіант прогнозу передбачає поступове підвищення сумарного коефіцієнту народжуваності до 1,8 дитини на 1 жінку у 2050 р. і зростання очікуваної тривалості життя в середньому на 5 років; за таких умов населення скоротиться на 18%, а рівень старіння зросте до 34%. Співвідношення між чисельністю населення пенсійного і працездатного віку зросте майже вдвічі. Демографічні зміни в Україні загалом відповідають глобальним тенденціям, але відбуватимуться більш швидкими темпами порівняно з рештою країн світу [2].

На сьогоднішній день рівень пенсійних доходів громадян пенсійного віку в Україні не може їх задовольняти і є набагато нижчим за європейські показники. Крім того, основний фінансовий інститут пенсійної системи – Пенсійний фонд України, протягом останніх років має значний дефіцит грошових коштів. У 2018 році він рівнявся 32,1 млрд. грн. [3]. Це додатково збільшує фінансове навантаження на Державний бюджет України, за кошти якого він покривається.

Досліджуючи динаміку практичного функціонування національної пенсійної системи, експерти у сфері пенсійного забезпечення, відмічають, що

основними причинами незадовільного стану пенсійної системи в Україні (а також у багатьох інших країнах) є нездатність адаптуватись до довгострокових тенденцій [4] :

- зниження коефіцієнта народжуваності;
- підвищення очікуваної тривалості життя;
- раннього виходу на пенсію;
- підвищеної мобільності робочої сили.

Важливо зазначити, що солідарна пенсійна система, яка, на сьогоднішній день, є основним джерелом фінансування українських пенсіонерів характеризується високим і уразливим коефіцієнтом демографічної залежності. Це спричинено двома соціально-економічними причинами:

- поширення нестабільної, неформальної, випадкової, короткострокової і, отже, негарантованої зайнятості. Значна і зростаюча кількість людей (особливо молодих працівників) не має роботи, або працює без контракту.

- міжнародна трудова міграція – українці масово виїжджають для тимчасового або постійного працевлаштування за кордоном, шукаючи кращих можливостей.

Для нашої держави додаткові виклики стабільності пенсійної системи спричинені:

- існуванням великого «тіньового» сектору і, відповідно, недостатністю пенсійних внесків;
- млявою динамікою економічного зростання;
- браком розвинених фінансових ринків для безпечного та надійного інвестування пенсійних заощаджень;
- загальною думкою про те, що лише держава несе відповідальність за забезпечення спокійної старості.

Таким чином, наша держава потребує диверсифікованої, багаторівневої пенсійної системи, яка буде заохочувати до продовження трудової діяльності, стимулювати індивідуальні заощадження, щоб громадяни мали можливість отримувати пенсійні доходи з багатьох джерел фінансування.

Література

1. Європейський Кодекс соціального забезпечення – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329
2. Європейська соціальна хартія – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062
3. Конвенція МОТ про мінімальні норми соціального забезпечення №102 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_011
4. Конвенція про допомоги по інвалідності, по старості та у зв'язку з втратою годувальника №128. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_326
5. World Population Prospects 2017. United Nations Population Division. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/>
6. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua/>.
7. Основні питання реформування пенсійної системи в Україні. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/02/Key-Issues-in-Pension-System-Reform-in-Ukraine_Aug2018_UA.pdf